

Ole Andreas Engen, Professor

Om ansvars plassering og det norske regimet

Topplederkonferansen 29.10.2019

Om ansvars plassering og det norske regimet

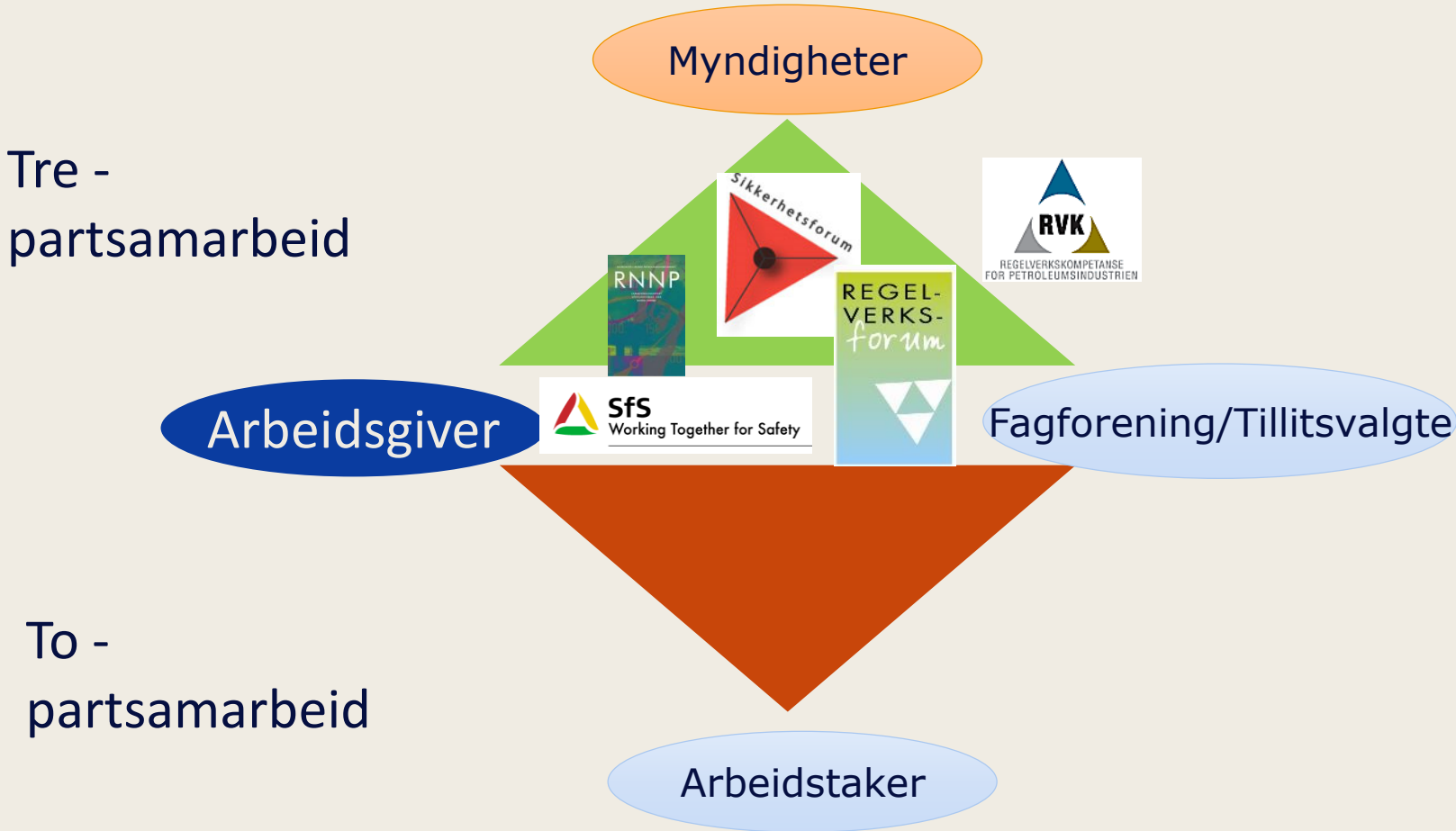
HMS-regimet i norsk petroleumsvirksomhet anvender i hovedsak funksjonelle prinsipper og bygger på internkontroll, **der selskapene har et selvstendig ansvar** for å ivareta HMS-hensyn gjennom interne styringssystemer og prosesser.

HMS-regimet, hvor valg og beslutninger på detaljnivå tas av selskapene selv og myndighetenes tilsyn **kommer i tillegg til selskapenes oppfølging**, legger til rette for innovasjon og fleksibilitet i utvikling og valg av gode løsninger.

Dette skjer innen definerte rammer for forsvarlig virksomhet satt av myndighetene.

Fleksibiliteten utgjør handlingsrommet i regimet, og for at dette handlingsrommet skal utnyttes best mulig må de sentrale aktørene **ha gjensidig tillit til hverandre**.

Det norske regime

Analyser

2013: Et ekspertutvalg oppnevnt av Arbeidsdepartementet foretok en bred gjennomgang av HMS-reguleringen i petroleumsvirksomheten. Utvalget konkluderte med at sikkerhetsregimet var *velfungerende og burde videreføres*.

2017: En bredt sammensatt arbeidsgruppe med representanter fra partene i næringen vurderte og drøftet HMS-tilstanden i petroleumsvirksomheten. Gruppen konkluderte med at regimet for oppfølging av helse, miljø og sikkerhet i *hovedtrekk var velfungerende og burde videreføres*.

2018: Meld. St. 12 (2017-2018) Helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten vedtas av Stortinget. Stortingsmeldingen konkluderer med at dagens regime er *robust og velfungerende og bør videreføres*.

2019: Riksrevisjonen legger fram sin undersøkelse av Ptils tilsynspraksis. Anbefaler ingen endringer av selve sikkerhetsregimet, men mener tilsynspraksisen til Ptil i konkrete tilfeller har hatt *begrenset effekt på selskapenes arbeid med sikkerhet*.

Per Kristian Foss om kontroll

- Dette er svært alvorlig i en sektor hvor liv, helse og miljø står på spill. Kontrollen med oljeselskapene er basert på tillit, men dette systemet fungerer åpenbart ikke. Oljeselskapene unnlater å gi vesentlig informasjon til tilsynet som da heller ikke kontrollerer om informasjonen de har fått er riktig, påpeker Foss.

(Kilde: NRK)

Anne Myhrvold svarer

– Vår ambisjon er å arbeide videre langs to akser:
Tydeliggjøre selskapenes ansvar og styrke Petroleumstilsynets
rolle som tilsynsetat, sier hun.

(Kilde: NRK)

Tillit – Mistillit i handlingsrommet

Funksjonelt	Tillit		Dysfunksjonelt
	Tillit, med sunne forholdsregler	Tillit, men naiv og blind	
	Mistillit, basert på realistiske føre-var prinsipper	Mistillit basert på detaljert overvåking og kontroll	
	Mistillit		

Figur 1. Tillitsmodell

Tillit - Kontroll - Ansvar

«Ild og Vann» - «Sukker og kanel»

	INDUSTRIEN: Tynn institusjonell tillits-og kontrollforståelse	INDUSTRIEN: Tykk institusjonell tillits-og kontrollforståelse
MYNDIGHETENE: Tynn institusjonell tillits-og kontrollforståelse	Tillit og kontroll som «sukker og kanel» <i>Ansvarsfordeling</i>	Tillit og kontroll som «ild og vann» <i>Ansvarspulverisering/ demotivasjon</i>
MYNDIGHETENE: Tykk institusjonell tillits-og kontrollforståelse	Tillit og kontroll som «ild og vann» <i>Ansvarsfraskrivelse</i>	Tillit og kontroll som «sukker og kanel» <i>Dynamisk ansvarslogikk/kontinuerlig forbedring</i>

Figur 2: Tykke og tynne institusjonelle tillits - og kontrollrelasjoner

Fortid

Nåtid

Fremtid

Life can only be
understood
backwards;
but it must be
lived forwards.

søren kierkegaard

” Takk for oppmerksomheten

